

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шваб. 143322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Ружоніс не апертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 15 л.
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„Друкарні“ 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ до АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

18 Кождий українець голосує при виборах 18 до сенату лише на листу ч.

Виборче finale.

Львів, 10. березня 1928.

Зближується виборче finale, зближується момент закінчення виборчого періоду, тяжкого, складного, деновувачого. Після того прийде черга на докладний розгляд нашого виборчого зусилля, на зясування світла і тіней, на подрібні висновки і на остаточний біланс. Після того доведеться нам sine ira et studio вивести криву лінію наших успіхів і невдач, наших зусиль і втрат. Поки що перед нами ще одно велике напруження, непомірне зусилля: перед нами ще вибори до сенату.

У нас привиклося недоцінювати, легковажити сенат, уважаючи його лише зайвою прищипкою союму, магазином видяних політичних ведичин. А недоцінюючи інституцію сенату, недоцінюється і вибори до нього.

Справді в минулому періоді (рр. 1922-1927) сенат не грав більшої ролі, однак не з огляду на своє внутрішнє безсилля, тільки тому, що він був вірною копією, можна навіть сказати: „кращим виданням“ союму. В минулому союмі Хієнопаст в різних комбінаціях мав більшість. Тим часом виступала та більшість у сенату. Ясно, що коли тільки союмою групи, в яких рішачою роллю грав Хієнопаст, прийшли до якогонебудь компромісу, то сенатові з хієнопастівською більшістю не анішалося нічого, як дати своє place на ухва-ти союму. В таких умовах сенат справді був нічим іншим, тільки зайвою прищипкою союму. Розуміється, ця союмово-сенатська „гармонія“ обнимала тільки літа 1922-1926 (до травневого перевороту), бо після обі законодавчі установи зійшли до рівня безголосого інструменту побіжного уряду.

В теперішніх виборах до союму побіжна уряд. Однак його побіда є умовна. Проурядова, соціально й світоглядно рідношерстна „одина“ розпоряджає 129 послани, себто неповною третинною союму. Бажаючи в союмі здобути більшість, „сенатори“ мусять ходити поміж пощ та входити в компроміси з партіями польської лівиці і центра. Іх побіда є дуже умовна і накладає на них незвичайно важкі зобов'язання. Будучи найбільшою групою в союмі, вони не можуть його валити, як це робили вони в попередньому союмі, в одночасно не маючи забезпеченої більшості, не мають потрібної свободи рухів. Найважливішою проблемою сучасної Польщі, що знаходиться під знаком „саніації“, є зміна конституції в напрямі зміцнення виконавчої влади, унезаможнення її від парламенту та зрівняння прав обох законодавчих установ. В наміщеній метаморфозі правового устрою сенат гратиме важливу роллю, на всякий випадок не меншу, як сойм в огляді на свої контрольні функції. Ясно, що це залежить в першу чергу від складу сенату, від сили поодиноких партій, від сили „кермуючого“ проурядового блоку.

В тих умовах значіння сенату те-чер зростає. Важним є, щоби в то-

му сенаті зі збільшенням значінням зросло теж значіння українського представництва.

І не лише з того погляду важним є, щоби наше представництво в сенаті було якнайчисленніше. Поруч дефензивного характеру на парламентарній арені наше представництво має засвідчити характер українських земель під Польщею, а одночасно направити висліди виборів до союму. Там, де ті вибори випали добре або середньо, треба нам за всяку ціну підтримати сенатськими виборами щонайменше дотеперішній вислід, а там, де вони випали кепсько, треба зробити все можливе, щоби той фатальний вислід направити.

Доля сенатських виборів та їх вислід тепер в руках зрілих громадян (від 30-ти літ починаючи), громадян досвідчених, що розуміють свої права й обов'язки, що вміють ними користуватися та мають повне почуття вложеної на них відповідальності. Розбивачі національної єдності і поклонники чужих богів складаються у значній більшості з людей молодих, недосвідчених, світоглядно розхристаних (від 21 до 30 літ). Контингент цих виборців відпадає при сенатських виборах.

Нехай же ті зрілі громадяни, що думають не лише про мінущий день, що живуть не лише моментом, що не змагають до досягнення лише перехідних ефектів, але — спираючись на національну традицію, живуть і завтрашнім днем, думають про будучину не лише свою, але й своїх дітей, що змагають до досягнення тривких вартостей, в недільних виборах до сенату докажуть свою зрілість і свою громадянську відповідальність.

Вибори до сенату є виборчим final-ем. Вони будуть короною нашої тримісячної підготовки і праці, кінцевим іспитом нашої національно-політичної зрілості. Ані на одну хвилину не можемо сумніватися в додатньому висліді цього іспиту, але лише тоді, коли всі управлені до голосування виборці обох полів сповнять свій почесний громадянський обов'язок, віддаючи свої голоси на листу ч. 18.

Пам'ятаймо, що хто не вміє користуватися своїми правами і то розумно та позитивно, той видає на себе громадянський засуд смерті.

Перед сенатськими виборами.

Українські голоси у Львові не підуть намарне.

Вихідною точкою до цієї замітки є одна дрібна, але правдива подія. Перед двома днями один з членів нашої редакції зустрічає одного поважного урядовця, по освіті правника. Розуміється, темою розмови є вибори, їх вислід у краю, а особливо у Львові. Як звичайно, в товариській розмові обоє співбесідників широко використовують тему, нарікаючи на все і вся. Ратом урядовець-правник закінчує своє „експоненс“: „А в неділю (11. березня) на-

віть шкода нам іти до голосування, бо коли ми не вибрали у Львові свого посла, то як можемо вибрати свого сенатора?“

Читаю, не смійся, це правдива подія. І вона примушує нас іще звернути увагу на справу сенатських виборів. Бо коли такі погляди в повному почутті їх слушності висловлює інтелігент і до того правник, що живе в такому культурному центрі, як Львів, що читає газети (і певно тільки напади, обвинства, крадіжки й злочинно-амурні історії у „Век-у Нов-ім“ або „Газеті Поранній“), то що думати про менше загально і правничо освічену людину!

Отже ще раз зазначимо, що при виборах до сенату Львів не творить окремої виборчої округи, як при виборах до союму, тільки є складовою частиною сенатської виборчої округи, якою є ціле львівське воєвідство. Львів є лише центром тієї великої виборчої округи, будучи о-середком воєвідства. Львівське воєвідство вибирає 9 (дев'ять) сенаторів. Львівські українці голосують в одній сенатській округі з українцями всього воєвідства, з українцями всіх міст і сіл, що складаються на львівське воєвідство. Тому українські голоси у Львові не підуть намарне при виборах до сенату, як це сталося з нашими голосами при виборах до союму, тільки будуть враховані до суми всіх українських голосів львівського воєвідства.

Тому на конечність участі управлених до голосування в сенатських виборах українців у Львові треба звернути ще більшу увагу, як при виборах до союму, бо тепер кожний український голос має своє значіння і свою ціну. Він не буде змарнований. Як відомо право голосування при виборах до сенату мають ті громадяни обох полів, що в дні розписання виборів (5. грудня 1927) скінчили 30 літ життя і щонайменше від року перед розписанням виборів живуть у Львові.

Політична метаморфоза.

„Слово Польське“ відпекується „Зайонку Людово-Народового“ і переходить на сторону санайї.

Довголітній орган східно-галицьких елеків львівське „Слово Польське“ змінило остаточно своє політичне обличчя. Вже від двох місяців помітне було в нього якесь неважне ставовище до елеків, але щойно цілковитий їх розгром при теперішніх союмових виборах дав теперішній власникам „Слова Польського“ відкараскатися від „Зайонку Людово-Народового“, що ще не так давно був всесильним у цілій Польщі в правлящий диктатором у Сх. Галичині.

Вже у вчорашньому 65. ч. „Са. Поль.“ виникла ми в перелазі статті, що інше польський „народово-демократичний рух“ „продився і виявляв моральне та ідейне“, а в вчорашньому 68. ч. „Са. Поль.“ читаємо в статті п. н. „Нід Редакції“ чорне на білому між іншим таке:

„З уваги на поширювані нашими ворогами вісти та негідні клевети, стверджуємо, що „Са. Поль.“ є органом „народового“ напрямку, а будучи вірним собі та створений на його сторінках ідеологія та йнос Польських, не може

далі підтримувати безкритично самодурної політики „Зайонку Людово-Народового“. Будучи „народовим“ органом „Са. Поль.“ не може далі бути партійним органом „Зв. Люд.-Нар.“ і таким органом перестав бути. Переставши саукити одній лише партії, „Са. Поль.“ буде підтримувати всі без винятку політичні угруповання, які стоять на ґрунті моральних засад католицького костела і чесні служать інтересам народу та держави“.

Якже відношення „Са. Поль.“ до уряду?

„Супроти уряду — читаємо там — „Са. Поль.“ береже становима річної критики, політику уряду буде поборювати або підтримувати, залежно від того, чи буде її вважати корисною для народу і держави, чи злого“.

Ось і всі мотиви метаморфози в світі самого „Са. Польського“.

Кандидати до сенату.

З ЛИСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОГО ОБ'ЄДНАННЯ Ч. 18.

ВИБОРЧИЙ ОКРУГ ЛЬВІВСЬКОГО ВОЄВІДСТВА (разом з містом Львів): 1. Д-р Троїни Кирило, адвокат у Ходоріві; 2. Кислевська Олена, редакторка „Жіночої Дод.“ в Коломиї; 3. о. Тагомір Юліан, парох у Луці біля Самбора; 4. Д-р Луїс Андрий, адвокат у Борщеві; 5. д-р Витанський Стефан, адвокат у Дрогобичі; 6. Парова Іванна, Яворів; 7. Гануляр Григорій, редактор, Львів; 8. Пахолок Іван, господар зі с. Лани, пов. Бібрка; 9. Таранько Михайло, альтистований учитель у Львові; 10. о. Хомонь Андрий, парох у Лежайську; 11. Кос Андрий с. Данила, господар у Комарні.

ВИБОРЧИЙ ОКРУГ СТАНИСЛАВІВСЬКОГО ВОЄВІДСТВА: 1. генерал Тарнаський Мирон, бувший начальний вожд галицької армії; 2. Чернявський Олександр, адвокат у Львові; 3. Рудницький Іван, адвокат, канц. у Львові; 4. Барановська Стефанія — Станиславів; 5. Іванів Іван, купець у Стрию; 6. Гадзюровський Юрко, господар зі села Войківці пов. Кацув; 7. о. Проць Йосиф, сімьоз катехит у Снятині.

ВИБОРЧИЙ ОКРУГ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ВОЄВІДСТВА: 1. Д-р Горбачевський Антін, адвокат у Чорткові; 2. Кузьмич Микола, господар з Озірної; 3. Баранівський Василь, адвокат у Залішках; 4. д-р Ванько Теодор, адвокат у Золочеві; 5. о. Гуницький Олександр, парох у Ланіцях; 6. д-р Леванський Володимир, адвокат у Зборіві; 7. Фалендін Андрий, буланчик у Тернополі; 8. Бадань Василь, директор Повітового Союзу Кооператив, Товариств Залішків; 9. Федик Йосиф, господар зі села Богатинці, пов. Підгайці.

ЛИСТА Ч. 18 НА ПІВНІЧНИХ ЗЕМЛЯХ: ВИБОРЧИЙ ОКРУГ ВОЛИНСЬКОГО ВОЄВІДСТВА: 1. Чернявський Михайло, 6. сенатор; 2. Леванський Олександр, 3. Сасий Сиданьстер, селянин з Володимирщини; 4. Шумовський Іван, селянин у Володимирщині; 5. Федорук-Антоніус Якіс з Кремненщини.

ВИБОРЧИЙ ОКРУГ СІДІНСЬКОГО ВОЄВІДСТВА: 1. Родич Олександр, 2. селянин з Замостя; 3. Новосад Гр. — селянин, Холм; новітні; 4. Бабичук Адам — селянин, Холм; новітні; 5. Федорук-Антоніус Якіс, селянин з Берестя; 6. Сабат Володимир, 6. суддя; 7. Макарівський.

Офіційні підсумки
виборів до союму.

ОКРУГ 52 (СТРИЙ).

Всіх управнених до голосування 308.720. Віддало голосів 230.218. Уважнено 6.875 голосів. На подвійні листи віддано: ч. 1 (диста) 70.192 (два мандати); ч. 2 (ППС) — 18.809; ч. 4 (Бунд) — 800; ч. 5 (Полк. Сіон) — 418; ч. 6 (УНС) — 161; ч. 8 (Сель-Роб права) — 2.067; ч. 17 (сіоністи) — 24.827 (без мандату); ч. 18 (УНДО) — 100.437 (чотири мандати); ч. 20 (москалі) — 7.736; ч. 22 (радикали) — 5.884; ч. 33 — 676. (3 одинки віддали: з-р Бр. Войнеховський і Висотанський Віктор. Цей останній був колись українцем).

ОКРУГ 53 (СТАНІСЛАВІВ).

Листа ч. 1 дістала 97.144 голосів (три мандати); листа ч. 2 (ППС) — 12.893 голосів (без мандату); листа ч. 4 (Бунд) — 1.487 голосів (без манд.); листа ч. 5 (Полк. Сіон) — 599 (без манд.); листа ч. 6 (УНС) — 3.987 (без мандату); л. ч. 8 (Сель-Роб права) — 17.519 (без манд.); л. ч. 17 (сіоністи) — 25.349 (одна манд.); листа ч. 18 (УНДО) — 52.556 гол. (2 мандати); л. ч. 19 (Сель-Роб лівиця) — 12.727 (без манд.); л. ч. 20 (Русько-Українське Об'єднання) — 2.755 (без манд.); л. ч. 22 (соціалісти-радикали) — 77.465 (три мандати); л. ч. 24 (шхалоджен) — 3.282 (без манд.); листа ч. 26 (УНП) — 354 (без манд.); л. ч. 33 дістала 2.932 (без манд.); л. ч. 36 (шумськісти) — 175 (без манд.); л. ч. 37 (без манд.).

ОКРУГ 54 (ТЕРНОПІЛЬ).

Всіх голосів віддало 377.648. З того на подвійні листи припало: ч. 1 — 108.579 (чотири мандати); ч. 2 (ППС) — 3.458; ч. 4 (Бунд) — 206; ч. 6 (УНС) — 1.276; ч. 8 (Сель-Роб права) — 1.076; ч. 10 (Бунд) — 16.974; ч. 17 (сіоністи) — 31.153 (одна манд.); ч. 18 (УНДО) — 133.910 (чотири мандати); ч. 19 (Сель-Роб лівиця) — 4.782; ч. 20 (москалі) 1.408; ч. 22 (соціалісти-радикали) — 42.845 (одна манд.); ч. 26 (УНП) — 7.168 гол.; ч. 39 („Шумськісти“ комуністи) — 477; ч. 37 (шхалоджен) — 133; ч. 38 — 23 гол.; ч. 39 (шхалоджен) 24.165 гол. 8 одинки вибрани: Бойко Януб, б. сенатор; Савойна Юзеф, Юреський Кеслер (ліди з Качанівки), Косидарські Владислав.

У вчорашньому виказі члени нової української соймової репрезентатив пропущено вибраного з держ. листи ч. 18. Павла Васильчука, бувш. посла.

*) Офіційний звіт окр. виб. комісії подає, що передіє подано помилково скільки мандатів 18-ки у тернопільському окрузі, бо 18-ці припало лише чотири мандати, а п'ятий (себто О. Яворського) належить 1-ці. Рішучою в звітні подано, що в тернопільському окрузі уважнено около 3.000 голоса.

Громадяни!

Як хочете, щоби при виборах до сенату відніс наш нарід повну перемогу — то голосуйте на листу **Ч. 18**. Всі інші українські листи безвиглядні.

Чому ми не здобули
мандату у Львові?

Враження одного з членів виборчої комісії.

Як муж дикія УНДО засідав у при одній комісії, до якої належали зусилля, самішай майже жидками. Ціла комісія була жидівська, бо навіть голова її був жид. І що мені впадо в очі, коли я обсервував наперед виборів до виборчої комісії? Перш за все всі жиди без різниці віку і пола лавою вийшли до виборчої урни, щоби віддати свій голос. Ураюні казали, сайні, таузі, крині, етоаїні, майже непритомні, старші не вийшли самі, бо на могода несово їх на руках і коли провідник питав їх про місце записування та привези, то вони склинали очима гляділи лише перед себе, нічого не розуміючи, лише їх асиста говорив їм, та один з асистентів вказував на цього жидку сім'ялетку (чоловіка жидівської лести). Гідно жиди традиційно, щоби жиди не було на листі. Значить жиди жиди

казавали підобали, щоби жиди в них був на виборчих листі. Часом траплялось, що жидівський виборець подав новим ініше прізвище а навіть іно ім'я, ніж та, яке стояло у виборчому списку. І подумав би хто, що той голос до цього було. Перш за все ще далеко до цього було. Перш за все жиди комісії, не випускаючи прізвища, індукували виборців: „Я може пан сен іначей написав“? А тоді виборець подав своє ініше прізвище і вже ново підходить до того, що в у списку, але ще не „підписує“ ім'я, бо виборець каже, що він „Даніель“, а у списку стоїть: „Давид“, тоді один з комісарів, жид: „Давид...“ то ж підписує, бо у нас жиди Даніель, а Давид то шплетко ємо“? — І справа полагождена, жид піддав голос і адовоаний від, але не до дому, а на вулицю, де агітує і випускає таких, котрі ще не голосували, та сімкою їх тягне до виборчої урни. Одного жидка в комісії, як три рази приходив до виборчої сали щораз то нових казав. А було і таке: приходив перед комісію жидівка і каже, що називається Рухал Кваргальдуг; шукають у списку, але нема Рухал — є лише Пелі Кваргальдуг. Відходить отже з мілком, бо один з членів комісії (полк) завірочував, що це інша особа, та жиди комісарі про око згодилися на це, але один жидок (піддав муш допіра тої листи) вибіває за цю жидівкою...

По хвили вертає жидок на сали, а за хвилику приходять та сама жидівка стає у „хлостину“ і прийшовши на чергу, каже: „назавим сен Пелі Кваргальдуг“ і піддав голос.

В багатьох випадках члени комісії (не випускаючи прізвища) індукують виборців: „а ту на списі стоїть Ровель Помералц, хто то єст?“ — „То мій мій“, відповідає жидівка. „А чому не підходи голосувати?“ питає далі член комісії, жид. — „Бо хорі!“ — „Ну то зловий фікка і підписуй аєра“! І паде приказ від голови комісії і того жидок побавком привозить!

Ці опостерження я виніс, як наочний свідок при одній лише комісії. Так робили вибори жиди. І вийшли їх зацілді знанні! Здобули у Львові 2 мандати, а досі мали лише один. Ще одно: У жидів в служинні, майже всі наші українські дітвата. Всі отже жидівські служинні голосували на такі жартин, які дістали від своїх хлібодавців. (Одна зі знайомих мені служинців хвалилась прилюдно, що їй „пані“ дала 2 зз. і казала їй голосувати на 17). Богато служби у жидів не мало права голосу, бо не було їх у списку. Питаю одної адовоаної старшої жинки, (яка прийшла з книжкою до молельні і витягувала з неї 15, та почувши, що її в списку нема, відходила ажурена), — чому не подбала, щоби її замілювало, і довідуюсь, що жидівка 15 літ держить ту служинцю, але не маладус її піде, щоби не платити каси хорих. Не знаю, чи це можливе, але таке мені каже та аміверована на жидівських послугах наша жінка.

Отже до побіди жидівської лести причинились: за все їхнє зрозуміння справи, їхнє національне сміливість... та панні служинці, які є національно (завдяки панній байдужості) неосвідомлені та піхто з нас тими тисячами обаболоних ділчат не займається.

А тепер пригляньмося, як ми робили вибори у Львові? Перш за все ми довго рішались, чи йти разом, чи кинити один одному. Побідила впроді адорова думка, що треба нам йти до виборів у Львові одною лавою, всі разом без огляду на партію приналежність, але все таки ображені в своїх „доморах“ і амбіціях однієї крини... П. Сенюта на них свої кандидатури, а наші, його вєселанини обходили укр. дома та роздавали листи Сенюти, а сам він виллє паніть неадекватні афіши та свої портрети великого розміру, щоби все те розмалити по Львові. Не ставало йому лише цинічної відваги до розмалювання тих реплім, але крини крини, розлам в наші ради вже вєселені, а прихильники Сенюти і він сам у своїх крутах вєселені роботу УНДО та деморалізували укр. громадянство. Наслідки цього були ті, що одні жиди не вийшли до голосування, а другі, щоби не дати голосу на неканєне ім УНДО, давали свої голоси на соціалістичну лівку. І ось ми втрапили неосвідомлені мандат у Львові. А при свідомості великої ваги укр. мандату у Львові, при добрій волі можна було все зробити. Та на жаль в нас нема цього все, в нас партійні інтереси горі, а підлаті майже нікого рабство, наша халатність, наша політична неардість. Жиди після хворих казав до виборів, жиди служили жиди служинці віддавати голоси на

їхню лаву, а ми не лише не добили, щоби наша служба пішла голосувати, але самі байдужо дрімали та до неї не ходили. Ось такий факт: Стрипу в служинню одного нашого мандата. Воля була в списку і не голосувала... Я питаю її, чому не пішла сповити гороманського і національного байдужу, а вона відп: „Ідеа таке: „Мене пані не хтіла пустити, бо, каже, що принесу яку слабкість а міста і дитину заразу“. Це факт і я можу назвати цю мандатосову і її служинню, але це таке байдуже, що соромно мені признаватися, що між нами є такі люди...“

Вибори ці може нас навчати розуму. В одних мертвих числах наших голосів ми можемо тепер орієнтуватися, до і яв в нас ємо, ми можемо ствердити, що ми втрапили, внаслідок нашої партійності, та вилтнути в цього висновок до нашої майбутньої праці. Перш за все треба покінчити з такими криницями, які для особистих амбіцій вносять деморалізацію в ряди даного громадянства. Для таких деморалізаторів не повинно бути між ними ніяких. Великі „Союзи укр. міста Львова“ повинні шагнути в липа землі. Шануючий себе громадянин не приходить від ніякої руни до геростратової роботи різних Дон-Кіхотів, бо де ж де, але у Львові повинен нас оживляти один дух, одна ідея.

Управнених до голосування українців у Львові є понад 20.000, отже треба нам перш за все подбати, щоби ми всі були у списку виборців, а відтак треба дбати, щоби ми в майбутньому не легковажили собі такої справи, як вибори. Нехай отже сьогорічні вибори будуть для нас шкою, що і як нам в майбутньому робити.

Г. М.

Подяка письменниць-ювілятки

подяка ольги кобилянської
асім, хто обходив свято її 40-річного ювілею літературної діяльності.

Дорога українська старшино, сестри й браття, і ти, молодіже обох полів!

Вже майже більше як місяць минув з того часу, коли українська суспільність Європи а частково й за морем (за ініціативою жіноцтва на Буковині і в Галичині) святкувала 40-річний ювілей моєї письменницької діяльності — на Буковині, в Галичині, в Чехословаччині, на Волині України, в Америці та Канаді. Інтелігенція, хліборобство (висилаючи делегації), робітництво, високошановні вчені, професори, військові, емігранція — коротко сказати: всі дорогі сестри й браття, хто більше, хто менше знав мій письма, — в цей, для мене так великий, так святочний час висилали свої привітні телеграми, прегарні дописи, щирою теплою надихані поезії, виявляли ознаки життя, своєї духовної співучасті в тім святі. Особливо відзначилася своїм святкуванням Коломия.

Та я на все те досі майже лиш мовчала.

Але годі довше мовчати. Подяка-ж тобі, велика українська громадо, за все те принесення твоїх духовних і матеріальних дарів: подяка й поклін за твою єдність у відданню твого вшанування скромній трудовині! Подяка й велике, щире спасибі за глибини серця від вірної й відданої тобі до смерті робітниці-письменниці

Ольги Кобилянської.

Вибірчий рух.

З оживленого передвиборчого підготування руху не можемо позавати докладних звітів наслідком недовості місяця. І тому обмежувомось тільки до зареєстрування цілої низки віч і довірчих нарад.

ОКРУГ 49 (САМБІР).

У Лисківському повіті відбулися віча в таких місцевостях: с. Рабе, Стефанива, Березка, Середнє Село, Жерини, Мхана і Калініни.

В городенькому повіті: с. Любін Великий, Бірча, Поріч Задірний, Ставчани і Любін Малий.

У самбірському повіті, Устяніва і Лютовисьна.

ОКРУГ 51 (ЛВВІВ).

У Жовківщині відбулося віче в с. Вишнівцях. У Сокальщині відбулося велике жіноче віче в м. Белзі.

ОКРУГ 52 (СТРИЙ).

В Калущині відбулися віча в таких місцевостях: Мостище, Верхня, Збора, Завалка, Кропівниця, Горни, Студини, Токлашів, Слєнь, Войниці, Кулашівка, Цьтова, Лука, Ясєн, Сякині, Присауд, Мадан, Небидля, Камінь, Долішнє, Новий Горішнє, Красне, Негішнє, Гузанин, Доста Войниці, Копанин, Шіло, Загір, Калущ. Крім того відбулися великі віча в Калущі, Войниці та Перетинську, а далі в Рапичині, Пілмихайлю, Завою, Бузичині та Новині.

В турчанському повіті слід зареєструвати ще велике віче УНДО в с. Ісї Ясїна. З нагоди виборів зареєстровано в Турчанщині таких громадян, членів партії УНДО: Андрія Рівника і Михайла Голована селян з Розлучі, Миколу Навоцького з Мельничного, Івана Ільницького Рабича с. Миколі з Микішаля, Андрія Горачка, Волод. Шолдур, Романа Шолдур і Лєса Царика з Турин.

ОКРУГ 53 (СТАНІСЛАВІВ).

Перш за все слід занотувати велике віче в Станіславові, а далі в галицькому повіті віче в с. Залужка.

ОКРУГ 54 (ТЕРНОПІЛЬ).

У Боршівщині слід зареєструвати віча в таких місцевостях: Кринич Горішнє, Мельниця, Глубінок, Усте Епископське, Пилипче, Волині (Біли Боршів), Герошова, Білече Золоте, Мушкатівка, Мельниця, Дзвинича, Михайлівка, Вільковець, Волкіні, Тарнавка, Стрілішнє, Ланівці, Шинківці, Королівка, Олександрівці, Шерешівці.

Крім того слід занотувати в тернопільському окрузі ще такі великі повітові віча: в Теребовлі, Бучачі, Гоминівці та в Товстівці.

ОКРУГ 55 (ЗОЛОЧІВ).

В Бережанщині треба ще зареєструвати віча: в с. Пайкові, Волині та Краснопущі а крім того велике віче в Бережанах, Шибалині, Лапшині та Троєщині.

В Жидківщині реєструємо ще віча: в с. Березині, Юсиптичах, Деменці Лісній, Роздолі та в Держові.

Виборці! Заки вложите картку до конверти, сконтролюйте, чи в конверті нема вже якої картки і чи конверта остемпльована!

Свято роковин Кубанської
Республіки.

У педілю, 26-го лютого п. р. у Праї Громада Кубанців у Чехословаччій Республіці улаштувала святочне засідання з нагоди 10-ліття від дня проголошення Кубанської Республіки. На засіданні а промоваи виступали голова Управління Громади проф. Української Геси. Академії і Українського Вільного Університету в Праї Ф. А. Шербина і бувш. голова Кубанського Урау та голова Кубанської Законодавчої Ради і Делегати Кубанської Законодавчої Ради за кордон на Мирову Конференцію проф. Д. Л. Бич. З привітаннями виступали: від Українського Центрального Студентського Союзу „ПЕСУСА“ — президент „Песуса“ Вас. Орелський, від Вірменського Студ. Союзу в Чехословаччій голова Союзу — Гр. Атанасіян, від грузинських соціалістично-федералістів — Нахашідзе, від Національно-демократичної партії горців Північного Кавказу — Ісмаїл Сілаков, від Проводу української націоналістичної — Войкія, від Працької організації грузинської емігранції, роб. партії — Г. Г. Алоло, від Секретаріату Соціалістичної Ліги Нового Сходу — з-р Т. Грін, від Вірменської революційної партії „Дашнакцутян“ — Д. Меліс-Падісян, проф. Укр. Вільн. Ун-ту Д. Антонович, бувш. голова Делегати Української Центральної Ради на Кубані — М. М. Галаган. Крім цього приїхали провісники проф. М. Славинський і Грузинський Студ. Союз у Чехословаччій — Шелі промови проф. Ф. Шербина а проф. Л. Бича госям подали чай, під час якого виступали а художньою грою на бандурі кубанський бандурист Мех. Теліга, студент Української Геси. Академії і Кубанський Хор під орудою еугдентів і Кубанський Хор під орудою еугдентів тієїж Академії Т. Ворка. Виступив Мех. Теліга і хор мали великий успіх. Товариська гутірка затягувалась до 12 год. ночі.

В безконечній черзі...

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС 17-БОХ.
ТРИЦЯТЬЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Після англо-сербської оборони промови ала. д-р Шухевич, яку співачка перервала 2 години. В промові своїй, яку д-р Шух. привів до головної розмови в ала-адамі, закінчив акти обвинувачення проти обох. Атаманчука, торкнувшись при цьому й акцій, звернених проти обох. Держави і п-і Королюков. Критичним розбором тез прокуратора, великим знанням справи навіть у дрібних деталях, а передовсім простим, ясним і переконливим викладом, ілюстрованим численними аргументами й дотепними прикладами, зробив обор. д-р Шухевич безперечно велике враження на залу присяжних.

По ній в год. 2 закінчив свою промову обор. підсудних Яничинської, Ковалевської і Віртовської ала. д-р Давидяк, що промовляв до год. 2.45. Свою промову д-р Давидяк закінчив завтра, а по ній прийшли до слова ала. д-р Павленський і д-р М. Волошин.

—0—

ДОКІНЧЕННЯ ПРОМОВИ Д-РА ВОЛОД. СТАРОСОЛЬСЬКОГО.

В дальній частині своєї промови обор. д-р Старосольський торкнувся закінчує § 55 (держ. зрада) і закінчує § 67 (шпionage) дотично всіх трьох Вербицьких. Ця справа не можна ставити біля себе. Або одні — або другі. Або державна зрада — або шпionage. Злочини § 57 може мати тільки тоді місце, коли щось збирає відомості на те, щоб їх свідомо передати чужій державі. А до цього на те, що УВО збирала матеріал для чужої держави, тут не подано. Напевно — слушний тут як свідок Шумський, член УВО, засуджений у крає. процесі за злочин, що зображає інформації виключно для УВО, отже, як він казав, для потреб будучої Української Армії, а не для чужих.

Описав д-р Стар. переважно зручно ала-адамі між польськими логісмами з часті ситою війни і війнишньою УВО. Те саме, що закінчується в своїй часі логісмом, оскільки але § 55 (держ. зрада). Але саме закінчується нині УВОrganізації. Але ніхто тепер не в силі передбачити, якими шляхами в майбутньому піде це УВО і чи ці шляхи не будуть може колись йти рівнобіжно з шляхами польської армії. Ми бачили вже в світовій війні, як мінюлися скоро події, як в боротьбі робилися союзники, а з союзників — смертельні вороги. І ніхто сьогодні не може знати, яким шляхом підуть події, які ще можливості стоять перед УВО (чи іншою організацією українських військових). Політично можна прийняти все, можна й прийняти, що УВО поповнює зраду, але юридично такий звинувачення на адресу УВО недопустимий, бо тут можуть бути ще всі можливі можливості.

З черги обор. д-р Стар. торкнувся крає. процесу і зазначив, що коли організатор цієї акції, цілий інспиратор і керівник, потягнений у Кракові до відповідальності тільки в § 67, то як можна тут потягати до відповідальності з § 58 людей, яких діяльність була тільки слабкою відбиткою діяльності засуджених у Кракові? З тих причин просив він відкинути рішуче питання в § 58.

Михайло Вербицький.

Щом до Мих. Вербицького, то йому особливо нічого не можна закинути. Завжди його впливу в паперях Піпінської, аніжко-воно в давніх літ, з часу, як він війським чином не міг розвинути тої діяльності, яку йому надавав акт обвинувачення. І за те мається його закарати і § 55 і § 67, тоді, коли керівництво цілою акцією — по словам комісара Мітленера і військових знавців — було здійснено у Кракові тільки в § 67. Та сама рішуче виключена річ, аби Мих. Верб. міг писати отой лист з погрозами, який лежить тут в актах. Але це писав, ані аніст цього писав не виключаючи можливість авторства Мих. Верб. отого Адама його інтелігентно бачили п. судді тут на сід. і він мав би писати такі загрозливі листи, він мав би мішати в своїм писемі й дотепні бузи? Далі мене асо, що цей лист писала польська, а не українська рука.

Тут прок. закінчив Мих. Верб. стояти

річч: участь у різних святах, зокрема співучасть у нападі на пошту. А ми тут додали, що в часі нападу на львівську пошту Мих. Верб. сидів у Тарнов. Гурах. Чи ж можна отже на основі самих конфіденціальних даних засудити Мих. Верб.-ого?

Ольга Вербицька.

Лишається мені ще оба. Ольга Вербицька. Їй закидається, що вона зробила одну дописку в листі до Волошана. Я виступав як оборонець у крає. процесі і можу торжественно засвідчити, що хоч Піпінську засуджено, то вона зовсім невинна. Піпінська — моральна жертва Волошана. А вона ж людина старша, досвідчена, 30-літня, а все таки стала жертвою Волошана. А щом казати про Ольгу Вербицьку, що в 1926 р. не мала ще скінчених 17 літ, і чи така наївна дівчина, мало не дитина, здібна навігати до закидування її злочинів?

Ольга Вербицька — це випадковий підсудний, вона попала на цю лаву просто через непорозуміння. І я прошу вас, п. судді, не топтати тої рожі, яка виростає при вул. Королевої Ядвіги, прошу видати і щодо неї уніфікуючий вирок!

На закінчення скажу, що я був тут увесь час лицарем правди. І ходити мені тут тільки про перемогу правди. Тепер хочу ще звернути увагу на найстрашнішу річ, на засудження невинного. Покликавшись на слова воєводи із "Зачарованого кола" Люціана Ридля, обор. д-р Старосольський закінчив свою промову словами: Нехай вас Бог боронить, аби ви коли мали таке почувати, як той воєвода, а мені нехай Бог простить, коли я можу за слабу знайома невинність і повну не причастність до убивства мого клієнта Ів. Вербицького...

ПРОМОВА Д-РА СТЕПАНА ШУХЕВИЧА.

Розумію вас, п. прис. судді, що ви зробили велику жертву, що ви, відірвані від ваших фахових занять, посвятили стільки дорогого часу, аби сповнити свій високій громадянський обов'язок. Тому буду обмежуватися до найкращого, буду говорити якнайкоротше, просто телеграфічним стилем, аби нам забрати якнайменше часу.

Виступаю як оборонець обох. Атаманчука, Королюков і Держави. В крає. процесі була така сама основа, там виступали ті самі свідки, ті самі знавці, а прокуратор і один із членів трибуналу походив з Сх. Галичини. Отже всі вони знали добре наш терен. А одначе там засуджено обвинувачених тільки за злочини з § 67; за злочини з § 58 не покарано нікого.

Що таке конфіденціальні відомості?

Все, що закидається моїм клієнтам, оперте на конфіденціальних відомостях. Але ж конфіденціальні відомості не можуть бути ніколи доказом чиясь вини. Вже Жеромський сказав у своїм "Післядослідно", що "конфідент — це витвір пілості людського духа" і це є святою правдою. Коли ж в однім процесі боронили обвинуваченого перед злочинним, який закінчується йому на основі конфіденціальних відомостей і виступив у своїй промові проти вірогідності конфіденціальних відомостей, то предсідник перервав мені промову словами: Алаж, п. меєнас, будьте спокійні! Там ні я, ні ніхто з членів трибуналу не буде на основі конфіденціальних відомостей судити обвинуваченого. Про це вас запевняю з отсього місця.

А ніхто не може заперечити, що всі злочини закидаються моїм клієнтам виключно на основі конфіденціальних відомостей! Зокрема обох. Атаманчук, отсей простий, неспокійливий хлопчик з села, вніс на основі таких конфіденціальних відомостей на злочини, а навіть на одного з виконавців убивства на особі кур. Собинського!

ДІШЕ ГОЛОСИ, Ч. 18

Що впадує на листу дадуть нам побіду при виборах до сенату. Всі інші українські листи підтримують своїми голосами тільки побіду наших ворогів, так, як це сталося в багатьох округах при виборах до сойму.

Тут прочитано інструкцію УВО, за допущення ала і дуже відважний п. прокуратор. Я не знаю, чи це дійсно інструкція УВО, але вірю, що так воно є. І тож ми бачимо? Оби. Атаманчук визнавав і в свідстві на поліції і в свідстві в суді зовсім не так, але навпаки — цілком інакше, як наказувала інструкція. Тут обор. д-р Шух. переходить по черзі найважливіші місця із знавань Атаманчука і доказує, що він визнавав все протилежно, як наказує інструкція УВО. Отже мій Атаманчук бути членом УВО і так поводиться, так визнавати?

З черги обор. д-р Шух. перейшов до знавань Атаманчука про Чернявського. На основі докладної аналізи тих знавань, по-казується м. ін. і на знавці надком. Мітленера, обор. д-р Шух. доходить до висновку, що ціла історія в Чернявським відмалювана і сам надком. Мітленер сказав тут, що ця історія виглядала йому зраду мало правдоподібною. Тому шкода часу йому довше займатися.

Мінімі псевдоніми Атаманчука.

Дальше обор. д-р Шух. перейшов до мініміх псевдонімів Атаманчука: "Довгий" і "Семко". Довгий називали Атаманчука ще зі школи, Семко, як вказують акти з крає. процесу і як вивчили в цій розправі, це псевдонім Волошана. Отже можна тут говорити про ці псевдоніми Атаманчука поважно? А чого тут не конструювано на основі цих мініміх Атаманчуківх псевдонімів! Так я вичерпав бач, обчислюючись до найкращих річей, справи, за які оба. Атаманчук мав би відповідати з § 58. Переходжу до закінчі проти Атаманчука з § 67.

За злочини з § 67.

За злочини шпionage можна потягати до відповідальності тільки в таким випадку, коли відомості про військові справи збирали і передавали свідомо чужій державі. А в нашій випадку про це я мови не може бути. Говорено тут багато про збирання моб. карт. Поминаю обставину, що моб. карта, отже легітимізація кожного воїна, є найбільш цінною річю, а не якоюсь військовою таємницею. Але деж докази, що обслуговачені збирали ці карти? Для мене ясно, що навіть зі збирання таких річей не можна витягати ніяких висновків. А тут мушу ствердити, що виявила розправа, що Атам. пішов до Держави по мід, а не по моб. карти. Про це ми чули тут з уст кількох свідків, про це діявав і Джуль і п-і Пенна, що діявала мід від обох. Держави, якого батько мав велику пасіку.

Взагалі мушу ствердити, що докази на держ. зраду і шпionage, а також докази на убивство кур. Собинського обвинуваченими сконструювано так, як діточий будинок з карт. За першим подумом вітру мусить цей будинок розлетітися. Бо докази п. прокуратора не є ніякими доказами, тільки здогадами, не опертими на ніяких фактах! Тому, п. судді, ви будете судити когонебудь з обвинувачених, не забувайте про трагічну засудження Дрмля з "Зачарованого кола" Люціана Ридля.

Справа убивства кур. Собинського.

Переходжу до справи убивства. Із знавань усіх свідків виходить, що убивство докано 19. жовтня найпізніше в год. 6.15. Надком. Мітленера повідомлено про убивство вже в год. 6.20.

Пізнання убивників по зрості — це ніщо. Інакше англадав щодо росту людини в хаті, інакше на війсьм просторі; інакше в темні, інакше в ясні плаші; інакше в день, інакше в ніч, інакше в мряці. Тому до знавань дотично зросту убивників не приважую ніякої ваги.

Квасія алаування убивників, чого мав докано пасажира Бататинського, алаування фантазії. Алауєр виказ — по об'явленням Бататинського — перед 6 год. в мініміх алауваннях, яких нібито мів Гасма і яких той алауєр мав алауувати, по 6 год. Деж тут злочин? Деж де можливе?

Переходжу до справи дати іди Гасма. Тут алауєр він під присягою, що дати докладно собі не пригадує. Але зазначає з цілою певністю, що того самого дня, безпосередньо перед ідиом з двома пасажирами, возни д-ра Цюльовського. А він-же, як і п-і Гачевська, поклали нам тут поклад усюди сумні, що д-р Цюльовський приїздив до її злого мужа в дні 24. жовтня 1926. Тут для людини неупередженої — домагаємо думи

18
18
18
18
18
18
18
18
18
18

якої нема ніякого сумніву, що ця ізда-
вала місце для 24 жовтня, отже в 3
днів по убивстві.

Зізнання Гасмана перед судом.

З терги обор. д-р Шух, розібрав кри-
тично самі зізнання Гасмана перед су-
дом, окремим же їх місце, в якому він по-
дав, що пізніше одного з пасажирів, а са-
ме Атаманчука. На основі докладної а-
налізи тих зізнань обор. д-р Шух, до-
казує, що Гасман не міг взагалі бачити
лини свого вишого пасажирів, бо це бу-
ло неможливе, бо це при пануючій тоді
мряці, до того в темноті, було просто ви-
ключене. До того він не мав ніякої спе-
ціальної причини пригладитися своїм
принатним пасажирів.

Всі свідки зізнавали про накриття го-
лови вишого пасажирів і про його роз-
критий плаш. Про це говорив також Гас-
ман. До того накриття голови я ще вер-
жу, а щодо розкриття плаша, то я питаю:
Чим убивця міг бути таким легкомис-
ним, аби вибравшись убити людину,
йшов з розкритим плашем? Хіба на те,
аби його всі добре пізнали...

Ідентифікування свідків.

З черги обор. спинився на справі іде-
нтифікування свідків і доказував на влуч-
них прикладах, які трагічні помилки за-
ходили вже щодо того в криміналістиці.
Ми надто часто, говорив він, ідентифіку-
ємо ідентичність з тотожністю. А це
зовсім різні поняття. Про це в автори-
тетні голоси світової криміналістики, сві-
тової науки, які обор. д-р Шухевич на-
водить.

Накінєць обор. д-р Шухевич розглянув
ще справу першої конфронтації Атаман-
чука з Гасманом на поліції і доказував на
основі зізнань самого Гасмана в самі роз-
прав, що він був з Атаманчуком цілої пі-
годи разом і його тоді якось не пізна-
вав. Що так було, Гасман виявив тим, що
описав тут шаль Атаманчука...

Втеча Атаманчука.

Переходжу до тої мимові втечі Атаман-
чука. Перший раз в житті чую, що втеча
є доказом вини, що втеча Атаманчука має
бути доказом, що він був одним з убив-
ників. Надком. Мітленер сказав у свідстві,
що Атам, по першій переслуханні міг на-
брати переконання, що його підозрюється
в убивстві, а тут на сні сказав уже, що
не міг. І таким крутиством має бути під-
кріплене обвинувачення проти Атаман-
чука в убивстві?

Описав обор. д-р Шух, подає можливу
причину втечі Атаманчука зі Львова, а
саме страх, щоб його не стрінула доля
Штайгера, увільненого від смерті всього
одним голосом... А мав Атам, причину бо-
ятися долі Штайгера, бо при першій пере-
слуханні на поліції закинуто йому недо-
визначно, що він причасний до убивства, а
потім він читав і в газетах, що за ним
пошукують, і як він не мав утікати?

Що таке зізнання Стецюкової?

Описав д-р Шух, розправився коротко
з зізнаннями Стецюкової. Коли вона, як
виходить з актів, ні разу ще — буквально
ні разу! — не сказала правди, а все фан-
тазувала, то як можна повірити їй тут?
Як можна повірити зізнанням істерички
тої мрії, що Стецюкова? Зізнанням лю-
дини, незалежно органічно до говорення
правди. Тим більше не можна повірити зі-
знанням співзасуджених на своїх товаришів.
На цю обставину оборонець наводить знов
кілька маркантих прикладів з історії кри-
міналістики.

В цьому місці заряджено паузу.

По паві продовжив обор. д-р Шух
свою промову даліше:

Алібі Атаманчука.

Обв. Атаманчука потягнуто до відпові-
дальності за вбивство кур. Соб. Зависав тут його алібі. Він а обв. Дерли-
це були того дня в кіні „Паладо“, куди
танцював в Діси, який відмовився. Обв. во-
ни описали загальною, але не в подробицях,
де вони сиділи, що в кіні тоді грали, коли
а кіна вийшли і що потім робили. Далше
оба вони твердили, що того дня була кон-
троль білетів у кіні, що тут і доказано. Ви-
ключена річ, аби Атам, і Дерлиця могли
уникнути що до алібі, бо в яким разі бу-
ло відома інакше, точніше, як вони в
дійсності зізнали. Правда, тут пров. Гасман
сказав, що Атам, міг не тільки бути одним з
убивників, але й міг вбивати з кіна убив-
ників про те, що кур. Соб. казав уже з
кіна. Але цих згадок самі може при-
ти, що Атам, вибрав на допознання свого
алібі саме побут у кіні „Паладо“, в тому кі-
ні, в якому був 19 жовтня, отже перед
своєю смертю, кур. Соб. з дружиною?

Таким чином я допознав, що аби обвину-
вачення — це будинок в карт, який на пер-
шому подумку мусить розвинути. Не бу-
дівля без підвалини.

Згадаю ще коротко про накриття голови
Атаманчука. Свідки зізнали згідно, що той
пийний в убивників був у шапці. А Атаман-
чук, ідучи в Джулем на поліцію, замінив
саме наче з романом свій капелюх на
шапку Джуля. І це мав би бути той пийний
з убивників? Такого найпаче убивця хіба
нема, аби сам видавав себе так перед по-
ліцією!

Таким чином алібі Атаманчука лопе. Я
переконаний, що не знайдеться ні один при-
суддя, що аби б по тім усім відповісти на
перше питання: Так. Не апелюю, але прошу
зас відповісти на це питання: Ні!

Дерлиця і Королюкова.

Вінні ще кілька слів про обв. Дерлицю.
В актах у Пільчинської найдено згадку
про Дерлицю, але не подано, який це
Дерлиця. А Дерлиця є багато. Так само
нічого не запачить адреса Дерлиці в за-
писках Волошка. Бо там були сотки ад-
рес.

Ще менше говоритиму про п-ю Королю-
кову. Нічого конкретного не закидає їй
і пров., поза тим, що вона удержувала
зв'язки з обвинуваченими. Алеж це ніякі
докази її вини. Так само годі підозрювати її,
що вона удержувала Атаманчука не зі
своїх грошей, а грішми організації.

Вільше про цих обвинувачених не ду-
маю говорити, бо вважаю це за злишнє.
І прошу увільнити моїх клієнтів!

—о—

Справлення помилок.

У відомленні в вчорашньої розправи
зайшло кілька помилок, які отже справля-
ємо. А саме в 3. уступі промови д-ра
Стар. випав один рядок, що змінив ціл-
ком зміст дотичного речення, яке має
звучати так: „Виконавці убивства не
могли приїхати автою, бо вони могли
приїти тільки від ул. Карпатської, яка
веде від ул. Зеленої“. В іншому місці по-
дано помилково, що Гасман міг приїхати
на ул. Тарновського найкорше піз до
6-ої, зам. піз до 7-ої. В 11 стрічці другої
спалати а долу дата листу подана фаль-
шиво; має бути 18 жовтня, а не 28-го
жовтня.

**11 здержуємо висил-
ку часопису ВП.
Передплатникам,
Ц. М. що не впла-
тили перед-
плати за бе-
резень 1928. Місячна
передплата вимосить
4'50 зол.**

СПРАВА УНЕВАЖНЕННЯ ВИБОРІВ.

У зв'язи зі справою есент. домагали
уневажнення виборів слід пояснити, що
кожний виборець має право до 14 днів
від оголошення вислуду себто до дня 20.
березня вносити протест проти вибору
посла або взагалі проти виборів. Про-
тест треба вносити на руш предсідника
окр. комісії. Про протест оголошується
в „Моніторі Польско-ї“ і до 14 днів мож-
на оголошувати заклики проти амісту про-
тесту. Скарги в справі уневажнення ви-
борів рішає найв. суд.

ЗМІНА ТИТУЛІВ МАРШ. СОЯМУ І СЕ- НАТУ.

Варшава, 8. березня 1928.

Зачувати, що зміна титулатури пре-
зидії законодавчих установ сталася ак-
туальною. Рішачі тинники хочуть зне-
сти титули маршалів союму і сенату,
а на їх місце запровадити титули пре-
зидентів посольської і сенатської палати.
Куди так сталося, то титул маршалка
відноситься би лише до палат, а не до осіб.

ОФІЦ. ВИСЛІД ГОЛОСУВАННЯ.

Округ 49. (Самбір).

Управління до голосування 25.12.27.
Видано голосів 180.786, уневажнено 831

ХОЧЕШ щоб твій голос не
пропав, голосуй на
ЛИСТУ Ч. 18
Лише листа ч. 18 може здо-
бути належне нашому на-
родові представництво!
Доказом цього вибори до союму!

гол., віддано важних гол. 179.932. На по-
одинокі листи впадо: 1-ка 47.449, 2-ка
7.948, 3-ка 440, 4-ка 84, 5-ка 1.066, 6-ка
2.427, 10-ка 5.283, 11-ка 877, 17-ка 10.907,
18-ка 46.306, 19-ка 5.105, 20-ка 6.260, 23-ка
17.523, 26-ка 4.467, 33-ка 1.283, 36-ка
15.489 (кат. нар.). 1-ка дістала 3 мандати
(Бойко, Брнз, Вурда), 18-ка 2 мандати
22-ка 1 манд. (Рогущий Мик.).

Округ 51 (Львів-повіт).

Управління до голосування 320.378.
Видано 215.578 гол., уневажнено 875, від-
дано важних голосів 244.098. На пооди-
нокі листи впадо: 1-ка 58.728, 2-ка 9.908,
4-ка 807, 5-ка 439, 6-ка 1.887, 8-ка 6.040,
10-ка 11.888, 14-ка 2.546, 17-ка 11.723, 18-ка
76.553, 19-ка 23.779, 20-ка 11.698, 22-ка
14.170, 24-ка 8.796, 26-ка 4.902, 33-ка 403,
36-ка 329, 1-ка дістала 3 мандати, 18-ка
3 мандати, 19-ка 1 манд.

Округ 50 (Львів-місто).

Управління доголосування 169.016, від-
дано 97.197, уневажнено 269, віддано важ-
них 96.928 гол. 1-ка 24.715, 2-ка 12.908,
4-ка 2.188, 5-ка 690, 13-ка 3.592, 17-ка
28.411, 18-ка 9.617, 24-ка 13.629, 33-ка 767,
36-ка 106, 87-ка 0, 1-ка дістала 1 манд.
17-ка 2 мандати, 24-ка 1 манд.

ВАЛЬДЕМАРАС НЕ ІДЕ ДО ЖЕНЕВИ

Женева, 8. березня 1928.

Вчора прийшла тут відповідь Вальде-
мараса на послану йому телеграму спра-
влявця Ради Ліги Націй Бальдемараса
у праві польсько-литовського конфлікту.
Вальдемарас покликається на регулярні
ради і відказується приїхати до Женеви
та пояснює, що це для нього неможливо
зробити в так короткім часі.

РАДА ЛІГИ НАР. ЗАПРОШУЄ ЕСПА- НІЮ І БРАЗИЛІЮ.

Женева, 8. березня 1928.

На нинішньому засіданні Ради Л. На-
цій предсідник Урутія повідомив, що Ра-
да готова вислати до Бразилії й Еспанії
запрошення, щоб обі ці держави взяли
знову участь у працях Ліги Націй. Пред-
сідник повідомив Раду, що звернувся до
урядів тих держав із апелем, щоб не
обстоювали при своїх постановках апел-
ред 2 літ про виступлення із Ліги та що
би вони брали участь у її діяльності. Остан-
ня промовили Чемберлен, Бріан, Шлієр,
Штрессман. Всі вони прийняли в від-
повіді на ініціативу предсідника. Штрес-
сман сказав, що треба жаліти, що від-
ступ Бразилії й Еспанії припав саме в
часі вступлення Німеччини до Ліги.

Біржа. Гроші.

Долар 8'8775—8'8850, канадський до-
лар 8'8350—8'8425, коронні чекки 0'2625—
0'2650, австрійський шилінг 1'2525—1'2575,
рум. лев 0'0510—0'0535, французький франк
0'3450—0'3500, швейцарський франк 1'1130—
1'1180, англійський фунт 43'40—43'80, ні-
мецька марка 212'35, данський гульде
17'99, червонець 34'50—32'81.
Золото: 20 кор. 36'50—36'80, 20 франків
34'40—34'70, 20 марок нм. 42'40—42'80, 10
рублів рос. 46'80—47'20.

Срібло: кор. австр. 0'6550—0'6870, 5
кор. австр. 3'50—3'55, фільден австр. 1'75
—1'80, рублі рос. 2'90—3'00, копійки 31
рубель 1'45—1'50.

Збіжжя.

Пшениця двірська 31'75—32'75, пшениця
селян. 30'00—31'00, жито 39'00—40'50, куку-
рудза 40'75—41'75, ячмінь на млина 36'25
40'37'25, ячмінь пастівний 32'75—33'75, овес
34'50—35'50, кукурудза румунська 35'75—
36'25, барбарисафова 3'80—4'00, фасоль
біла 48—58, фасоль коліркова 43'00—46'00.

Пам'ятайте, що всім збіркам на нагроб-
ники на могилі І. Франка треба посылати
до Центробанку, Львів, Ринка ч. 12.
І пов. на щадничу знімачу ч. 719.

тата предметів до інвентаря та не виплатили та не оплатили або задала браку відомого лабораторією привади, або таких, що підуть обробити через фактичних спеціалістів. В тому часі знаходиться також дуже погана і все що не впорядкована збірка хрустін з-під Верхатського, яка на допомогом знаного спеціаліста П. Августа Штекеля (Stöckel) буде також приведена до порядку.

Обробили жде і богата палеонтологія в Калкаві, дарована проф. Ковалевським а крім того петрографічні зразки.

Що торкається петрографії то багато засталося відчувати брак машинки для шліфу та полірування мінералів. Та все ж таки мию великих труднощів, маю серйозного фінансового положення у якому топер знаходиться Н. М. Ім. Шевченка, буди природничого підліду хоч помірно, та все ж таки поступово зростає. Як долає того так поступово, факт, що в III. селі для дітей була в короткі доступна для громадськості.

Означе цей стан ніяк не вражує робітників, що покладали собі на плечі поставити і впорядкувати геологічну збірку — Управління Музею вірить, що привади Ім. в допомогом розвідці по цілому краю природників, спеціалістів по геології петрографії чи мінералогії, та швидко тоді буде змога поставити природничий підліт на відповідній висоті.

Зібрані матеріали просять слати на адресу: Музей Н. Т. Ім. Шевченка — Львів Чарницького 24.

Поліський.

Вибори до сойму доказали, що одинокою листом, що може рахувати на перемогу при виборах до сенату є листа Ч. 18 тому всі на 18-му! Хто голосує на іншу листу як Ч. 18 той помагає лише нашим національним ворогам! Це доказали вибори до сойму.

3 життя наших установ.

Одиноке українське Т-шо забезпечення на життя „КАРПАТІЯ“.

На основі остаточного порозуміння між синдикатом українських економічних установ з одним з великих заграничних реасекраційних товариств вдалося остаточно створити тріні господарські підстави для дальшого існування і розвитку одинокого українського товариства забезпечення на життя і пенсії „КАРПАТІЯ“ у Львові. На підставі затвердженій Міністерством Скарбу, децимією з дня 19. жовтня 1927 р. (поміщеною в „Моніторі Польскім“ з дня 21. XI. 1927 р. с. 266 конспект) підвищено основний фонд Товариства до суми 220.000 золотих, а відпочино переделено в наслідок рішення Керівного Уряду Контролі Обмеження валютних операцій переделованих уділів Товариства до висоти 10 проц. їх переделованої вартості, а саме з той збіжж, що власникам коштів 10 переделованих ділів буде видаватися в розміну за них 1 золотий уділ вартості 100 золотих. На випадок представлення до вимини уділових ділів у числі менших не 10 буде видаватися їх власникам за один переделований уділ вартості 100 жорон один відтинок одного золотого уділу вартості 10 золотих.

Повинний повнозначений основний фонд Товариства в сумі золотих 220.000 уальсовано згідно з вимогами агаданого Уряду Контролі Обмеження і згідно з постановами обов'язуючого польського аскураційного регулятиву частинно у вартісних пушларних 8 проц. заставити дієтих Банк Господарства Краєвого а частинно в твердій валюті американських доларів і швайд. франків. Рівночасно Надзирна Рада Товариства на сьолово позалісному засіданні з дня 24. лютого н. р. порішила: навазати контракт з одним з великих швайцарських реасекраційних товариств та заключити з ним корисний реасекраційний договір; поробити негайно заходи для значного обмеження (на 3-9 проц.) дотеперішніх тарифних премій Товариства та впровадження нових обмежень

комбінацій; підняти в своєму часі нагоди для есентуального переделення фонду Товариства „Карпатія“ а товариством забезпечення „Дістор“, що є допустиме на основі польського аскураційного регулятиву.

Щі вірадіні обставини вказують на те, що зруйнована війною одна з наших наймолодших установ підбудовується а маючи поважний повнозначений і неспіліз забезпечений основний фонд в сумі 220.000 золотих та співпрацює на корисних реасекраційних договорах дає заперуку повної своєї підбудови та своєчасного виконання своїх обов'язків а тим самим опоніаризування і поширення ідеї життєвих забезпечення серед нашого народу.

Повідомляючи про це загальн нашого громадянства, улажаємо, що воно обов'язане підтримати наше одиноке українське товариство забезпечення на життя, тому, бо „Карпатія“ є, як і всі інші народні установи — добром цілого нашого народу. Обов'язком протє всіх українців є підтримувати цього добра і дбати про збільшення його на користь і славу народу.

Тому обов'язком всіх українців забезпечувати своє життя тільки в одиноких українських товаристві на життя і пенсії „Карпатія“ у Львові. Рівночасно наважиться всіх власників переделованих уділів листів, щоб вони аголошувалися в бюрах Товариства Руська 18. I. п. аі своїми переделованими уділами для їх переміни на нові золоті уділові листи.

Д-р Федак Ст. ар. о. Вас. Лициня ар.
Д-р Михайло Волошин ар.

Вибірці міста Львова!

Подаємо до відома, що всі дільничеві Комітети працюють далі, як працювали до соймових виборів і уділяють інформацій та дають картки до голосування.

Всі члени дільничевих Комітетів в день виборів до сенату, 11. березня знайдуться на тих самих місцях, на яких були в неділю 4. березня.

УКРАЇНСЬКИЙ ВИБОРЧИЙ КОМІТЕТ НА МІСТО ЛЬВІВ.

Зі спорту.

„Україна“ — „Гасмонея“.

В неділю, 11. березня н. р. в год. 3. по пол. на площі Сокола-Батька відбулись перші весняні змагання між найкращою жіноською дружиною „Гасмонея“ й „Україною“. Цими змаганнями об'єднали розпочинають весняний сезон і виступлять у репрезентативних складах, тому змагання заповідаються дуже цікаво. Слід зазначити, що як „Гасмонея“, так й „Україна“ змінені новими гравцями, з якими вже в найближчих тижнях підуть у бій за місце, а наше громадянство, яке в минулі роки живо заінтересувалося спортом, напевно явиться в рекордній кількості, щоб морально і матеріально підтримати своїх змагунів.

Лещетарський біг.

Останній сінг зими спонукав К. Л. К. уладити лещетарські змагання. Відбулись вони дня 26. II. 1928 р. у конкуренції двох старших на 12 км. та для молодших на 6 км. (до 18 літ). Траса вела від вул. Потоцького, долиною потічка, підбіг над залізничним шляхом до площі С.—Б. для юніорів, а для старших до „Залізної води“ і назад. Головно був це плоский біг з малою скількістю підбігів, а проте вимагав великої справності, технічної та фізичної. Справився з цим бігом на 12 км. І. Мрид (К. Л. К.) прибуваючи до мети в знаменитій формі у часі 48 мин. 33 сек. Виходить із мети першим, тимто відразу надає сильне темпо, котрому інші змагунів не можуть дорівняти. Як високою клясою є Мрид для себе, свідчить його побіг над другим змагуном Рожанківським В. (К. Л. К.) о 7. мин. Третій Рожанківський Я. (К. Л. К.), четвертий Качала. Стартує о 3. бігу молодших на 6 км. перший Сіжук у часі 33 мин., другий Рондзяк у 36 мин. Стартує знамените число молодих 15. Дають тим доказ, що вміють оцінити вагу зимових спортив. приготувань, із заломом до майбутніх олімпійських лаврів.

Функції суддів сповняли Жарський і Старосольський. Змаганням приділялось численне зібрання публіки.

Држж.

„Берзон“ на недільну обуву!

Ношення твердих шкіряних зап'яток, а ще підбитих підковками викликає тяжкий хід. Ношення гумових зап'яток БЕРЗОН дає легкий, гнучкий і тихий хід. Спеціально для жіночого черевика і для молоді є зап'ятки БЕРЗОНА скромною елеганцією, не полученою з більшим видатком. Гумовий зап'яток БЕРЗОН є витреваліший від шкіри і удержує обуву в добрім стані.

Підчас слоти зап'яток БЕРЗОН є незрівняний. Шкіра пересякає вогкістю, стає м'якшою і швидко витирається, БЕРЗОН не піддається вогкості, не тратить форми, хронить обуву і тому дуже оплачується.

В Америці як селяни так і міщани носять на своїй обуві гумові зап'ятки. Носить отже і Ви черевники з гумовими зап'ятками БЕРЗОНА. Одна проба вистане і будете вдячні за раду. Прибійте отже негайно до Ваших недільних 1456 черевників гумові зап'ятки БЕРЗОНА. № 6

Театри.

„Коопер. Український Театр“ під дир.

Н. Стаднічка (вул. Шаткевича):

11-го г. 3-30 попол. „Циганка Аза“.

11-го г. 7-30 веч. „Люба з Пушти“.

Міський великий театр:

9-го г. 7-30 веч. „Визволення“, виступ

Остерня.

10-го г. 3 попол. „Визволення“ (для

шкільної молоді).

11-го г. 12 попол. „III-й Симфонічний

Концерт“.

11-го г. 3-30 попол. „Д-р Юлія Шабо“.

11-го г. 7-30 „Визволення“.

Міський „Театр Новин“:

9-го г. 8 веч. „Лише Ти“.

10-го г. 8 веч. „Лише Ти“.

Кіна.

Аполло: „Цирк“, Чарлі Чаплін.

Палас: „Гарний Жест — Братерство

крови“.

Лєл: „Чорна Венера“, Джоєфіна Бейкер“.

Фатаморган: „Зов моря“.

Савіно: „Доці рож“.

† Посмертні згадки.

о. Володимир Андрухів парох в Ляшках долісних, по тяжкій недузі проживши 62 літ помер 7. марта 1927. Похорони відбудуться дня 10. марта н. р. В. Н. П. 1655

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру під дир. Карабінєвича.

Мельниця:

10. III. День і ніч.

11. III. Запорожець за Дунаєм

Борісія:

12. III. Гейша.

13. III. Царевич.

Чортків:

14. III. Гейша.

15. III. Царевич.

Бучач:

16. III. Гейша.

17. III. Царевич.

18. III. Запорожець за Дунаєм.

До хору негайно прийму сопрана і доброго тенора.

Звіт Правління Української Станції при м. Каліші про стан жертв, що влинули на вкуп землі під цвинтар в Шчипорно-

По лютого 1928 р. 51327 зол. В лютім зложили: 1. Кольонія українців при Бабіно-Томашівській цукровні на Волині 31 зол., 2. Родина Цвічинських 10 зол., 3. Ольга Семенов-Мельникова 3 зол., 4. Володимир Лельо 210 зол., 5. М. А. Кузьмишкі 10 зол., 6. Н. І. Янич 10 зол., 7. І. Ф. Янич 10 зол., 8. А. Житяська 3 зол., 9. Наталія Лубевич 5 зол., 10. Конкордія Попова 5 зол., 11. Український хор та інші особи в м. Ковлі 150 зол., 12. 30 осіб Цуманської колоїї на Волині по підписному листу ч. 2, 40 зол., 13. Родина Партаків 5 зол., 14. 9 осіб м. Монтилюсон (Франція) 85 фр., 29 04 зол., 15. Олександра Бурківської зібрано по підписному листу ч. 2 в Біловіж на тартаку Грудек 53 зол., 16. П-отець Павло Пятаченко 5 зол. Разом 36714. А всього з попередніх 88041 зол. Всім жертводавцям Правління Станції складає свою найсердечнішу подяку — В. Куц заступник голови Правління Станції, В. Андрієвський член Правління Станції, Балашків секретар Правління Станції. — 1. березня 1928 року, Каліш, скринка поштова ч. 61.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Радакція не відповідає.

Спеціаліст недуг легінів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, ГОРОДЕЦЬКА 46.

1038 Переселення Рентганом 3-24

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17/II.

Скріплювання хитаючихся зубів, пльомбування й винищення зубів без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті після американської системи. Пациєнтів з провідніш пологоджуться в найкоротшому часі. П.Т. Урядовцям і студентам значна знижка. По 1620 лекції в сплату. 4-5

Важне для Пань!

ПЕРШОРЯДНА 3-3

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ СУКОНЬ

„ЙОЛАНДА“

поширила сальон жіночого краєвства на конфекцію під управою першорядних жіночих і мужських сил. Поручається П.Т. Клиєнтів найбагатішій задоволенням суконь костюмів пляжів, як також всілякої роботи входять в круг жіночого краєвства.

!!! КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ !!!
Дешевий тиждень жіночого красивого і закордонного біля під 8. березня. Пінес, Львів, Боїмів 7.
Показування витинку даємо 5% аутету з реклами, ціл виставкою.